

BIBLIOTECA *MARCEL·LÍ DOMINGO*

Recull de premsa local i comarcal

Memòria històrica

Recuperen les restes de 49 soldats en cinc fosses comunes

La Generalitat de Catalunya ha obert des de començament d'any cinc noves fosses de la Guerra Civil, de manera que ja són 79 les que s'han excavat a Catalunya des de l'any 1999

Soldats republicans exhumats al Mas de Santa Magdalena, a Móra d'Ebre. FOTO: JOAN REVILLAS

EFE
TORTOSA

La Generalitat ha obert des de començament d'any cinc noves fosses comunes de la Guerra Civil, de manera que ja són 79 les que s'han excavat a Catalunya des de l'any 1999, i ha recuperat les restes de 49 soldats que van morir a la contesa, tant del bàndol franquista com del republicà.

Segons dades del Departament de Justícia, Drets i Memòria, des del 1999 les excavacions de fosses comunes, unides al programa d'identificació genètica, han permès recuperar i tornar a les seves famílies -o bé enterrar al cementiri- les restes mortals de 31 persones que constaven com a desaparegudes a la Guerra Civil o la repressió franquista. Fins al juny d'aquest any, el nombre de fosses comunes registrades a Catalunya és de 911, amb prop de 13.000 persones documentades i 862 víctimes exhumades, xifra que inclou 201 restes recollides en superfície. El director general de Memòria Democràtica, Alfons Aragonesos, ha explicat que el nombre de fosses pot variar perquè «van apareixent estudis d'investigadors» o es des-

cobreixen gràcies a informació de ciutadans que troben restes «o de bombers o agents forestals».

Sobre la tipologia de les fosses a Catalunya, ha detallat que la majoria són de la Guerra Civil. «De milicians que moren en combat i que en molts casos són enterrats de manera precària i improvisada», ha dit. Les cinc fosses comptabilitzades fins al juny estan ubicades a la província de Tarragona (3) i de Lleida (2), i a totes excepte en una la intervenció està finalitzada. Les de Tarragona són les del cementiri de Masdenverge (Montsià); la de Mas de la Garsa, a Corbera d'Ebre (Terra Alta); i la de la Plana de Mas Soler, a Tivissa (Ribera d'Ebre).

A la fossa de Masdevenverge s'han recuperat les restes de 34 soldats franquistes, i un altre -la filiació del qual es desconeix- a Corbera d'Ebre.

Aquest agost ha començat una altra intervenció al Mas de la Pila, a Corbera d'Ebre, cosa que fa pujar la xifra total a vuitanta fosses excavades des del 1999.

Pel que fa al cens de persones desaparegudes de la Generalitat durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, acumula un total de

7.161 inscrits el juny del 2023, dels quals 3.814 han rebut informació sobre les persones que busquen, cosa que suposa més de la meitat (53,26%).

Sobre el programa d'identificació genètica, amb xifres acumulades des del 2016, Catalunya compta amb un total de 596 perfils genètics completats i, des del 2017, han pogut ser identificades les restes de 24 persones que han estat «retornades a les

Aquest agost ha començat una altra intervenció al Mas de la Pila, a Corbera d'Ebre

famílies o bé inhumades al cementiri del lloc on van ser localitzats». A més d'aquests 24, el 2016 es van identificar set persones més més mitjançant mètodes antropològics, que sumen un total de 31. Aragonesos ha fet referència al fet que hagin estat 862 les víctimes localitzades, mentre que només 24 han estat identificades i retornades: «Hem de tenir en compte que a Cata-

lunya la majoria de fosses són de la Guerra Civil, moltes de la batalla de l'Ebre, del front del Segre i d'altres batalles», ha dit. «Aquí van venir a lluitar persones de tot Espanya, d'altres països, persones molt joves que no van deixar descendència i per això és molt difícil identificar i tornar a les famílies aquestes restes», ha afegit.

Sobre el pla de fosses 2023-2025 -que està ara en vigor i en què es troben incloses les excavades i en procés durant el 2023- estan previstes properament quatre actuacions a La Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre), una cinquena a l'ermita del Remei de Flix (Ribera d'Ebre), i una sisena a Lo Coll Roig, a Bovera. A més, des de la vigència d'aquest pla actual, fins a dades d'aquest juny, s'han identificat sis persones, com ara dos soldats republicans exhumats al Mas de Santa Magdalena, a Móra d'Ebre (Ribera d'Ebre), així com tres civils assassinats trobats el 2020 a la fossa del Prat del Fuster, a Sorpe (Alt Àneu, Pallars Sobirà). El sisè identificat correspon al militant antifranquista Cipriano Martos, exhumat al cementiri de Reus (Baix Camp).

